

CONSUEETUM SUFFRAGIUM.

Pro anima Patris Stanislai Hieronymi Konarski à S. Laurentio è nobilissima in Regno Poloniae familia, et cum multis aliis primariis Domibus sanguine conjuncta oriundi, Patria ex Palatinatu Cracoviensi, Dioecesis ejusdem, in Ordine nostro Sacerdotis Professi, Viri nedum in Regno Poloniae, sed in tota ferme Europa ob singularissimas animi et ingenii sui dotes, ob admirandas virtutes, ac incredibilem sapientiam celeberrimi. Is exacto laudabilissimè vitae religiosae tyrocinio, in liberalibus artibus et philosophicis disciplinis ita pro summa ingenii sui celeritate versatus est, ut excelleret. Inferiores deinde scholas usque ad humaniora non sine ingenti Discipulorum profectu, suiue commendatione docuit. Romam deinde missus, quò ibidem rerum Theologicarum scientiam, tum verò solidam puramque latinitatem, ac multiplicem variamque eruditionem sibi compararet, quam tantam certe nactus est, ut inter tot viros omni doctrina praeclaros ipse extra Patriam Romae in collegio Nazareno eloquentiae artem biennio traderet. Inde ad illustrandam Patriam revocatus, quatuor annorum intervallo, nostros Rhetoricam, Politicam, Historiam et alia id genus ita docuit, ut nihil supra, cùm in eo [quòd raro usu venit] diligentia, judicium atque industria summa essent, cumque in omnibus nihil aliud, nisi Dei laudem, Ordinis nostri commendationem et Patriae utilitatem spectaret. Ornatus tandem Assistentis Provincialis munere, non modo à laboribus non destitit, sed alios ex aliis eosque majores continuo suscipiebat. Erant leges patriae, ut à singulis generalibus Comitibus seorsum sancitae prodierant, hinc inde sparsae atque disseminatae, has ille summo studio, sed nec minore totius gentis approbatione atque utilitate in sex Volumina redegit atque collegit. Erant in Polonia literae atque disciplinae corruptissimae, huic ille barbariei primus [et quod maximum est, omnibus ferme reluctantibus, ac conatus ejus praepedientibus] bellum indixit acerrimum, et partim docendis aliis, partim edito illo aureo: *de emendandis eloquentiae vitis*, libello, hiteras et Sacram profanamque eloquentiam pristino decori restituit, tum Machesim, ac meliorem utilioremque Philosophiam, nec non Theologiam in Patriam introduxit. Jam verò Respublica sexaginta et eo amplius annis omni ope atque consilio erat destituta, quandoquidem Comiticia generalia, vel unius Legati intercessionem irrita reddebantur, et contra Tribunitium illud, atque liberum *Veto* nemo totius Regni Procerum, atque Civium quidquam scribere aut dicere audebat. Ille nihilominus pro incredibili animi sui magnitudine ac sapientia rem omnium difficillimam aggressus, quatuor Volumina de efficaci concludendorum Comitiorum forma in lucem edidit, quos libros omnes Reipublicae Ministri, Senatores, et praesstantiores Cives, datis ad eum epistolis, summa approbatione mirisque laudibus sunt prosecuti. Atque hae quidem epistolae typis vulgatae ad omnem posteritatem Ejus in Rempublicam merita testabuntur: indicabit haec quoque semper aureum numisma, quod illi Stanislaus Augustus Poloniarum Rex, Princeps litterarum doctrinarumque amantissimus, una ex parte ejusdem effigiem, altera libros ab eo boni publici causa confectos praeferens obtulit, cum hac inscriptione: *Sapere auro*, quòd nimirum primus ille [ut ante dictum est] et contra corruptissimam studiorum rationem, ab omnibus tamen in Regno sustentatam, et contra inveteratam, sed perniciosissimam Consiliorum peragendorum consuetudinem ausus esset insurgere. Ejus praeterea cubiculum sedes quaedam sapientiae, et consilii domicilium habebatur, cum perpetuo in maximis et vehementer arduis Reipublicae negotiis omnes ferme tam Legati Provinciarum ad Comiticia generalia congregati, quam alii quique Cives ad eum consiliorum capiendorum causa confluerent, nec ullus unquam ab eo, nisi ad res agendas peritior discederet. De sustinenda autem Catholica Religione magis quam de vita sua erat sollicitus; cum scilicet haec in Regno ambitione Heterodoxorum et impiis conatibus multoties premeretur atque perturbaretur, ille variis scriptis librisque cum detrimento etiam valetudinis elaboratis atque editis, effraenem eorum audaciam semper compecuit. Postremo erumpenti ab inferis Theistarum monstro librum de religione honestorum virorum objecit. Quo item melius in Patria juvenus nobilis ad omnem virtutem et scientiam informaretur, primus ille Collegia Nobilium adus est [nam id quoque summae difficultatis fuit] in Regno nostro instituere, ac Vilnae primum et inchoavit, & prudentissimè ordinavit. Leopoli alterum ut erigeretur, innumeris difficultatibus superatis, perfecit, illudque stabilivit. Varsaviae vero Nazareni instar, sola Dei providentia fultus ipse condidit, erexit,

[*]

et

et optimis legibus communit- Provinciae suae Statui volens consulere, Jura omnia, Privilegia et Statuta in optimum redexit ordinem, et prudentissimam docendi praescripsit rationem. In Rhetoricis quoque atque Poeticis rebus complures elegantes libros, ac reconditae sapientiae plenus reliquit. Exteras Nationes Germaniam, Galliam, Italiam multoties invisit, aut publicorum negotiorum causa, aut quo novam inde aliquam Provinciae suae utilitatem asportaret. Ut autem honoribus erat dignissimus, ita eos omni virium contentione fugiebat. Vix enim semel adduci potuit, ut fasces Provinciae morte ejusdem tunc Moderatori ad se devolutos septemdecim Mensium intervallo gereret. Ceterum et Legato à Republica in Galliam misso à secretis additus, oblatam sibi ibidem Praesulis Dignitatem recusavit, et à Polonis Regibus aliquoties delatum ad se Senatorium atque Praesulis honorem, Sancti Patris Nostrum exemplum imitatus, ob amorem sui Instituti constantissimè repudiavit. Porro erat ille Princibus, praesertim Benedicto XIV. Summo Pontifici, Augusto II., Augusto III., Stanislae Lotharingiae quoque Duci, et Stanislae Augusto nunc regnanti Poloniarum Regibus, tum Ludovico XV. Regi Christianissimo acceptissimus, qui illi notabilem in singulos annos pensionem solvi mandaverat. Verbo: ereptus est nobis Vir mira in rebus agendis dexteritate, felicitate, efficacia praestantissimus, qui licet valetudine infirma uteretur, tamen in legendo, scribendo, docendo, Sacris Concionibus habendis, ac negotiis agendis assiduus, indefessus ac laboriosissimus fuit. Quod verò maximum est, tot ac tantis à DEO dotibus cumulatus, et in tanta Principum ac omnium Civium existimatione, Virum se tamen semper Religiosissimum, modestissimum, cunctis affabilem, in omnes officiosus, ac in DEUM piissimum exhibuit. Divino Sacrificio quotidie, si ipsemet illud per debilitatem virium non posset peragere, cum summo animi ardore solebat interesse, legumstrarum fuit observantissimus, nunquam, vel cum morbo decumberet, piam rerum ad aeternam animae salutem pertinentium meditationem aut lectionem intermittere. Summa pauperum misericordia ducbatur, quorum inopiam ut sublevaret, saepe suis ipse commodis detrahebat. Tandem laboribus et doloribus frequentibus fractus, cum sese debiliorem sensisset, crebro Conscientiam Sacra Confessione purgare in more habuit. Sacerdotem sibi ad solatium animi destinatum ipse frequenter de die rogavit, ut sibi ea, quae moribundis sunt usui, praelegeret. Morti vero proximus Sacramentum Poenitentiae et Eucharistiae multoties iteravit, Sacramque Unionem mirum in modum sui compos postulavit et suscepit, abeuntibusque Medicis ac bonam spem sibi valetudinis facientibus palam pronuntiavit, se optime nosse, quod ab illis decipiatur. Postremò ingravescente una ex parte hydrope, ex altera calculo, doloribus maximis patientissimè toleratis, semper cum DEI voluntate conjunctissimus, ac Eidem se totum tradens, post iteratas Nostrum omnium super se moribundum preces, placidissimè expiravit die 3. Augusti 1773. Aetatis 73. Ordinis 58. Varsaviae in Collegio Nobilium. Justa ei, 5ta ejusdem Mensis, magna Procerum et omnis generis hominum frequentia, sunt persoluta. Varii Religiosi Ordines alii post alios preces, quae pro mortuis dici solent, pro eo canentes peragebant, cum interim Divina Sacrificia ab Illustrissimis Reverendissimis Dominis Nuncio Apostolico, Episcopo Posnaniensi Supremo Regni Cancellario, aliisque Praesulibus ac variis Ecclesiae Praepositis, tum reliquis Sacerdotibus fierent. Finem tandem funeri AA. RR. Patres Societatis JESU imposuerunt, qui hoc genus officii mortuo praestandum ultro Ipsi deposcebant, ac ex omnibus suis tribus Collegiis in Templum nostrum frequentissimi convenerant. Ultimum Sacrum inter concentus Musicos peregit A. R. Pater Lachowski Concionator Regius, Verba autem fecit ad Populum A. R. Pater Zacharyaszewicz Concionator item Collegiatae Varsaviensis, uterque Societatis Jesu. Atque hic quidem pro sapientia sua eruditione Eloquentia, amplissimis laudibus vitam et merita Stanislae Konarski in Ecclesiam, Patriam, et Rempubliam Literariam est prosequutus, ex illis Divi Ambrosii verbis Propositione instituta: *Tantus à Nobis discessit, sed non totus à nobis discessit.*

